

Uddannelsesprogram
for Specialpsykolog-
uddannelsen
i Børne- og
Ungdomspsykiatri

Uddannelsesprogram for Specialpsykologuddannelsen
i Børne- og Ungdomspsykiatri, Region Nordjylland
ved Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling,
Aalborg Psykiatriske Sygehus – Århus Universitetshospital

PSYKIATRIEN

Uddannelsesprogram Specialpsykologuddannelsen i Børne- og Ungdomspsykiatri Region Nordjylland

Introduktions- og hoveduddannelsesforløb

Uddannelsesforløb 1 & 2

Uddannelsessted:

**Børne- & Ungdomspsykiatrisk Afdeling,
Aalborg Psykiatriske Sygehus
– Århus Universitetshospital,
Psykiatrien i Region Nordjylland
www.psykiatri.rn.dk
tlf: 96 31 12 00**

Udarbejdelsen af uddannelsesprogrammet er sket i henhold til [Bekendtgørelse om specialuddannelsen af psykologer i børne- og ungdomspsykiatri og psykiatri](#).

Indhold

INDLEDNING	4
Specialet Børne- & Ungdomspsykiatri	4
Børne- og ungdomspsykiatrien i Region Nordjylland.	4
Uddannelsen til specialpsykolog i børne- og ungdomspsykiatri.	5
1. PRÆSENTATION AF UDDANNELSESSTEDET	5
1.1: Uddannelsen i Region Nordjylland	6
2. ANSVARSFORDELING	7
2.1 Uddannelsesansvarlige psykolog	7
2.2 Hovedvejledere	8
2.3 Vejledere / supervisorer	8
2.4 Ansvars- og rolle fordeling	8
3. ROLLE OG ARBEJDSFUNKTIONER FOR UDDANNELSESSØGENDE	9
3.1 Uddannelsesprogram i skematisk form	10
4. PRÆSENTATION AF KOMPETENCEUDVIKLING:	13
4.1 Læringsstrategier	13
4.2 Definition og omfang af vejledning og supervision	14
4.3 Evalueringsstrategier.	14
4.4 Evaluerings- og planlægningssamtaler på intro- og hoveduddannelsen	15
4.5 Evaluering af den psykologfaglige videreuddannelse/uddannelsesstedet	16
5. MÅLBESKRIVELSER	16
5.1 Fokuserede ophold og studiebesøg:	16
5.2 Anvendte termer i målbeskrivelser:	17
5.1 Introduktionsuddannelsen	19
5.2 Hoveduddannelsen	28
6. TEORETISKE KURSER FOR SPECIALPSYKOLOGUDDANNELSEN	42

Indledning

Specialet Børne- & Ungdomspsykiatri

Børne- og ungdomspsykiatri er et lægefagligt speciale, der varetager forebyggelse, undersøgelse, diagnostik og behandling af psykiske sygdomme og forstyrrelser hos børn og unge. Igennem hele forløbet inddrages såvel patient som familie og det omgivende netværk. Det børne- & ungdomspsykiatriske diagnostiske spektrum omfatter forstyrrelser og sygdomme, der strækker sig fra afgrænsede tilpasnings og krisereaktioner til gennemgribende udviklingsforstyrrelser og egentlig sindssygdomme.

Psykiske sygdomme og forstyrrelser hos børn og unge omfatter såvel medfødte som erhvervede tilstande. De psykiatriske sygdomme, der oftest debuterer i voksenalderen, kan ligeledes debutere i børne- & ungdomsårene. Psykiske problemer og vanskeligheder i bred forstand er hyppigt forekommende blandt børn og unge, men i mange tilfælde vil sådanne vanskeligheder være af lettere eller forbigående karakter, såfremt der i tide kan ydes den fornødne støtte.

Ætiologien vil i de fleste tilfælde være multifaktoriel og betinget af biologiske, psykologiske, familiemæssige, sociale og kulturelle faktorer. Med henblik på at kunne differentiere mellem normal og patologisk udvikling er det en forudsætning at have et indgående kendskab til menneskets normale fysiologiske, psykologiske og sociale udvikling. De to sidstnævnte områder omfattes ikke af uddannelsen til specialpsykolog, men må forventes at være erhvervet som led i uddannelsen til psykolog.

Børne- og ungdomspsykiatrien i Region Nordjylland.

Region Nordjylland går fra Sydthy til Skagen og fra Hanstholm til Hals. Regionen dækker et areal på ca. 7933 km² og består af 11 kommuner. Der bor ca. 580.500 mennesker i regionen, heraf var antallet af børn og unge fra 0 – 17 år 126.799¹ i 2009. Børne- og ungdomspsykiatrien i Region Nordjylland udgøres af en afdeling, som er delt i underafdelinger og –afsnit. Der blev i 2009 henvist 53 pt. til spise-ambulatoriet, 189 pt. til unge-ambulatoriet og 511pt. til børne-ambulatoriet. Der er de senere år henvist 1200-1300 børn og unge årligt. Alle henvisninger gennemgås ved visitation. Ved visitationen fordeles henvisninger til de enkelte afsnit med henblik på prioritering. Nogle henvisninger returneres pga. utilstrækkelige oplysninger eller fordi problemstillingen ikke hører til børne- og ungdomspsykiatriens målgruppe.

Børne- og ungdomspsykiatrien i Region Nordjylland udgøres af en afdeling, som er delt i områder/enheder og underafsnit.

Målgruppen er alle 0 - 17-årige med børne- og ungdomspsykiatriske tilstande. I enheden for Spiseforstyrrelser, er øvre aldersgrænse 30 år.

¹ Tal fra www.statistikbanken.dk

Uddannelsen til specialpsykolog i børne- og ungdomspsykiatri.

Efter opnået autorisation kan psykologer søge om uddannelsesforløb til specialpsykolog. Det er ikke et krav, at autorisation er opnået inden for psykiatrien. Uddannelsen til specialpsykolog i børne- og ungdomspsykiatri består af introduktionsuddannelse (12 måneder) samt hoveduddannelse (36 måneder).

For at sikre et smidigt og sammenhængende uddannelsesforløb opslås introduktionsstilling og hoveduddannelsesstilling som et sammenhængende uddannelsesforløb. Ved at sikre mulighed for direkte videreførelse af uddannelsesforløbet fra introduktions- til hoveduddannelse undgås uhensigtsmæssige pauser i forløbet, der forlænger den samlede uddannelsestid. Videreførelse af uddannelsen efter introduktionsstilling forudsætter indstilling om videreførelse fra den uddannelsesansvarlige psykolog på baggrund af dokumenteret opnåelse af alle kompetencer i såvel introduktionsuddannelsens kliniske som teoretiske målsætning.

1. Præsentation af uddannelsesstedet

Uddannelsesstedet for specialpsykologuddannelsen i børne- og ungdomspsykiatri vil omfatte Børne- & Ungdomspsykiatrisk Afdeling, Aalborg Psykiatriske Sygehus – Århus Universitetshospital, Psykiatrien i Region Nordjylland, som er en selvstændig administrativ enhed under Psykiatrien i Region Nordjylland. Derfor er nærværende uddannelsesprogram bygget op omkring organiseringen i Børne- & Ungdomspsykiatrisk Afdeling. Formålet med uddannelsesprogrammet er både at vise, at uddannelsesstedet kan sikre samtlige kompetencer i specialpsykologuddannelsen i børne- og ungdomspsykiatri, samt at sikre den uddannelsessøgende psykolog en ramme for uddannelsen.

Børne- og Ungdomspsykiatrien i Region Nordjylland udgøres af én afdeling, der er organiseret i følgende funktions-områder/enheder og underafsnit, som den uddannelsessøgende psykolog vil blive tilknyttet på forskellig vis gennem uddannelsesforløbet:

- **Område for børnepsykiatri**
 - a. Almen børnepsykiatrisk ambulatorium for aldersgruppen 0-14 år.
 - b. CS-klinik til varetagelse af medicinsk igangsættelse og opfølgning af børn i behandling med centralstimulantia.
 - c. Dagafsnit med funktion i forhold til udredning og behandling af primært børne-neuropsykiatriske problemstillinger i forhold til aldersgruppen under 11 år. I alt 7 pladser.
 - d. ADHD-kompetencecenter med funktion ift. ADHD-området.

Funktion: Udredning og behandling af børnepsykiatriske lidelser.

Patientgrundlag: Børn under 15 år.

Personale: Speciallæger, læger under uddannelse, psykologer, socialrådgivere, pædagoger, sygeplejersker og sekretærer

- **Almen ungdomspsykiatrisk ambulatorium for aldersgruppen 15-17 år**

Funktion: Udredning og behandling af patienter med psykiatriske forstyrrelser.

Patientgrundlag: Patienter fra 15-17

Personale: Speciallæger, læger under uddannelse, psykologer, socialrådgiver, sygeplejersker og sekretærer

- **Enhed for spiseforstyrrelser.** Her varetages undersøgelse og behandling af personer fra 0-30 år med spiseforstyrrelser. Funktionen omfatter:
 - a. Ambulatorium for børn & unge med spiseforstyrrelser, 0-17 år.
 - b. Ambulatorium for voksne med spiseforstyrrelser, 18-30 år.
 - c. 2-3 sengepladser i Børne- & Ungdomspsykiatrisk Døgnafsnit.
 - d. 4 sengepladser på sengeafsnit S7 i Psykiatrisk afdeling Syd.

Funktion: Udredning og behandling af patienter med spiseforstyrrelser.
Patientgrundlag: Patienter med spiseforstyrrelser op til 30 år.
Personale: Speciallæger, læger under uddannelse, psykologer, socialrådgivere, diætist, sygeplejersker og sekretærer

- **Døgnafsnit**
 - a. I alt 9 sengepladser (heraf oftest 2 til patienter med spiseforstyrrelser og 2 til akutte indlæggelser).
 - b. Primært til aldersgruppen 11-17 år, men yngre børn vil også blive indlagt ved behov.

Funktion: Døgnindlæggelse af patienter med svære psykiatriske lidelser, hvor ambulat behandling ikke er tilstrækkelig, affektafklængning ved akutte psykiatriske problemstillinger, udredningsforløb i sager, hvor det vurderes at udredning ikke klares ambulat.
Patientgrundlag: Patienter med psykiatriske lidelser, 0-18 år.
Personale: Speciallæger, læger under uddannelse, psykologer, socialrådgivere, pædagoger, social og sundhedsassistenter, sygeplejersker og sekretærer

Desuden kan børn og unge under 18 år henvises af vagtlæge/egen læge til **Psykiatrisk Skadestue**, og der er mulighed for telefonkontakt til børne- og ungdomspsykiatrisk bagvagt hele døgnet. Ved indlæggelse af børn og unge i skadestuens modtagelse foretages næste dag vurdering ved børne- og ungdomspsykiatrisk speciallæge.

Afdelingens lægedækning består februar 2011 af 9 speciallæger i børne- og ungdomspsykiatri inkl. ledende overlæge, 2 speciallæger i voksenpsykiatri samt 8 læger i speciallægeuddannelse. Psykologgruppen består af 14 fastansatte psykologer, inkl. 2 halvtids ph.d. studerende og ledende psykolog. Uddannelsesniveaueet blandt de ansatte psykologer består aktuelt af 3 specialister i børneneuropsykologi, 8 i gang med specialistuddannelse samt 3 i gang med autorisation.

Der er udover ovennævnte personale deltidsansat professor i Børne- & Ungdomspsykiatri, hvis opgave er at igangsætte forskning i afdelingen, supervisere journal-clubs og arrangere forskningskurser, konferencer m.v. Afdelingen modtager endvidere praktikanter og studerende fra mange forskellige fagområder, herunder medicinstuderende i korte ophold og psykologpraktikanter i længere forløb.

1.1: Uddannelsen i Region Nordjylland

I Region Nordjylland opslås årligt 2 uddannelsesstillinger. De psykologer, der optages vil hver få udleveret en uddannelsesmappe, der som minimum indeholder:

1. Uddannelsesprogram for specialpsykologuddannelsen samt uddannelsesplan for den uddannelsessøgende.
2. Logbog til registrering af generelle kompetencer

3. Bevis for gennemgåede og godkendte kurser
4. Tjeklister
5. Skemaer til brug ved evalueringssamtaler
6. Skemaer til brug for den uddannelsessøgendes vurdering af uddannelsesstedet

De 2 uddannelsesforløb vil placeres som nedenfor angivet:

	Introduktionsudd.	Hovedudd. 1. år	Hovedudd. 2. år	Hovedudd. 3. år
Forløb 1:	Børne-ambulatoriet	Unge-området	Børneområdet	Ungeområdet
Forløb 2:	Unge-ambulatoriet	Børne-området	Unge-området	Børne-området

Uddannelsessøgende psykologer vil således i deres 4-årige uddannelsesforløb veksle mellem kompetenceudvikling inden for børne- og ungeområdet. På introduktionsåret vil alle 12 måneder være på et alment ambulatorium mhp. at sikre basis viden inden for almen psykiatri, således at alle kompetencer på introduktionsåret kan opnås. Såfremt uddannelsessøgende har tidligere børne- og ungdomspsykiatrisk erfaring fra almen områder, kan introduktionsåret finde sted på et af de andre afsnit.

Under det fireårige uddannelsesforløb er det fastlagt, at uddannelsessøgende skal omkring flg.:

- Min. 12 måneder på alment børne-ambulatorium
- Min. 12 måneder på alment unge-ambulatorium
- Min. 6 måneder på døgnafsnittet

Rækkefølgen for tilknytning til de enkelte afsnit inden for børne- og ungeområdet vil blive fastlagt ift. organisationens øvrige psykolog- og lægedækning med henblik på at give den uddannelsessøgende de nødvendige kompetencegivende opgaver og progression i uddannelsen, sikre organisationens produktion og sikre tilstrækkelig mulighed for mesterlære og vejledning på pågældende afsnit.

Der henvises til kapitel 3 vedr. uddannelsessøgendes funktion for yderligere beskrivelse af opgaver.

2. Ansvarsfordeling

Aktuelle afsnit omhandler ansvarsfordelingen mellem uddannelsesansvarlig, hovedvejleder, øvrige vejledere og supervisorere samt uddannelsessøgende.

2.1 Uddannelsesansvarlige psykolog

I Børne- og Ungdomspsykiatrien i Region Nordjylland har ledende psykolog funktion som uddannelsesansvarlig. Evalueringen af den uddannelsessøgende foregår i tæt samarbejde mellem hovedvejleder og uddannelsesansvarlig.

Uddannelsesansvarlig

Ledende psykolog Ditte Lammers Vernal Børne- & Ungdomspsykiatrisk Afdeling, Aalborg Psykiatriske Sygehus – Århus Universitetshospital, Psykiatrien i Region Nordjylland

Mølleparkvej 10, 9000 Aalborg
 Tlf. 96 31 15 01
 Mail: dhl@rn.dk

Den uddannelsesansvarlige psykolog har ansvaret for den overordnede koordinering af uddannelsesforløbet mellem de forskellige områder/funktioner samt indgåelse af samarbejdsaftaler med andre relevante psykiatriske enheder/afdelinger. Endvidere følger den uddannelsesansvarlige psykolog den uddannelsessøgende psykolog tæt samt bistår vedkommende og ansættelsesstedet med tilrettelæggelse af et konkret uddannelsesforløb udmøntet i en uddannelsesplan. Den uddannelsesansvarlige psykolog har ligeså ansvaret for at følge op på afholdelsen af evalueringsmøder og overleveringsmøder og evt. deltage i disse. Ved utilfredsstillende forløb er både den uddannelsessøgende og hovedvejlederen forpligtet til at orientere den uddannelsesansvarlige. Hvis uddannelsen ikke forløber planmæssigt i forhold til uddannelsesprogrammet og uddannelsesplanen har den uddannelsesansvarlige pligt til at forsøge at afhjælpe den uddannelsessøgendes problem. Den uddannelsesansvarlige har således det overordnede ansvar for at finde en løsning samt rådgive uddannelsesstedet såvel som den uddannelsessøgende psykolog omkring videreførelse, ændring i eller eventuel afslutning af uddannelsesforløbet. I et sådant tilfælde vil der altid i henhold til gældende retningslinjer blive udarbejdet skriftlige og bindende handleplaner i et samarbejde mellem uddannelsesansvarlig psykolog, hovedvejleder og den uddannelsessøgende psykolog. For skematisk angivelse af ansvars- og rollefordeling mellem den uddannelsesansvarlige, hovedvejleder og vejledere, se tabel 2.5.

2.2 Hovedvejledere

Andre specialpsykologer kan fungere som hovedvejledere for uddannelsessøgende. Der afventes tilbagemelding på ansøgninger om merit fra Det psykologfaglige uddannelsesråd. 2-3 psykologer forventes at kunne godkendes som specialpsykologer efter suppleringskurser i 2012-13. Disse psykologer vil kunne fungere som hovedvejledere for de uddannelsessøgende psykologer. Andre psykologer med andre specialistuddannelser og mindst 5 års børne- og ungdomspsykiatrisk erfaring vil også kunne fungere som hovedvejledere, frem til afdelingen har tilstrækkeligt med specialpsykologer.

2.3 Vejledere / supervisorer

Alle psykologer i afdelingen, som er min. 2 år længere i uddannelsesforløbet til specialpsykolog end den uddannelsessøgende psykolog eller som har anden specialistuddannelse og mindst 5 års praksiserfaring fra Børne- & Ungdomspsykiatrien kan fungere som klinisk vejleder / supervisor i forhold til erhvervelse af uddannelsens kompetencer fra målbeskrivelsen. Speciallæger og læger under uddannelse til speciallæger inden for specialet som har længere tids børne- og ungdomspsykiatrisk erfaring end uddannelsessøgende psykolog kan derudover også være vejledere i relevante opgaver.

2.4 Ansvars- og rollefordeling

Funktionsområder	Uddannelsesansvarlig psykolog (ledende psykolog)	Hovedvejleder (specialpsykolog udpeget af den	Supervisorer og vejledere (flere personer)	Uddannelses-søgende
------------------	---	--	---	---------------------

Uddannelsesprogram – forløb 1 og 2

		uddannelsesansvarlige)		
Uddannelsesprogram	Udarbejde uddannelsesprogram	Være fortrolig med uddannelsesprogram	Kende uddannelsesprogram	Være fortrolig med uddannelsesprogram
Uddannelsesplan	<ul style="list-style-type: none"> - Udarbejde individuel uddannelsesplan i samarbejde med den uddannelsessøgende psykolog - Sikre udarbejdelse og gennemførelse af individuel uddannelsesplan - Indgå lokale samarbejdsaftaler med andre relevante afdelinger - Planlægge og sikre gennemførelse af fokuserede ophold og studiebesøg 	<ul style="list-style-type: none"> - Medvirke til gennemførelse af individuel uddannelsesplan - Evt. justere uddannelsesplan i samarbejde med den uddannelsessøgende psykolog og den uddannelsesansvarlige psykolog 	Holde sig orienteret	<ul style="list-style-type: none"> - Udarbejde i samarbejde med uddannelses-ansvarlig - Orienter uddannelsesansvarlig ved vanskeligheder med progression i uddannelsesplan.
Klinisk vejledning	<ul style="list-style-type: none"> - Udpege hovedvejleder til den uddannelsessøgende psykolog - Engagere og instruere - Medvirke ved status af kompetence udvikling (min. 3 x årligt) 	<ul style="list-style-type: none"> - Yde klinisk vejledning / supervision i forhold til det daglige arbejde og specifikke kompetencer i fastlagt omfang - Give feedback - Medvirke ved status af kompetence udvikling (min. 3 x årligt) - 	<ul style="list-style-type: none"> - Yde klinisk vejledning i det daglige og i fastlagt omfang - Give feedback 	<ul style="list-style-type: none"> - Deltage i klinisk vejledning og forberede sig hertil. - Give feedback til vejledere mhp. at sikre optimalt samarbejde.
Evaluerings af den uddannelsessøgende psykolog	<ul style="list-style-type: none"> - Sikre evalueringen af kompetencer i samarbejde med vejleder - Sikre attestation af opnåede kompetencer i samarbejde med uddannelsessøgende psykolog og hovedvejleder. - Overordnet ansvar ved utilfredsstillende forløb 	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluere den uddannelses-søgende psykologs kompetencer - Attestere opnåede kompetencer - Inddrage den uddannelses-ansvarlige ved uhensigtsmæssige uddannelsesforløb 	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluere og attestere kompetencer - Evaluere og attestere delkompetencer - Rapportere om vejledningsforløb til uddannelses-ansvarlig 	<ul style="list-style-type: none"> - Sikre attestation af opnåede kompetencer - Løbende opdatere porteføljen - Give feedback om uddannelsesforløb til uddannelsesansvarlig.
Evaluerings af uddannelsen	<ul style="list-style-type: none"> - Sikre evaluering af uddannelsen - Give afdelingen feedback 			<ul style="list-style-type: none"> - Evaluere uddannelsesstedet på fastlagte skemaer.

3. Rolle og arbejdsfunktioner for uddannelsessøgende

Generelt for introduktions- og hoveduddannelsen gælder, at den uddannelsessøgende psykolog under det samlede forløb skal opnå erfaring med undersøgelse, diagnostik, klinisk case-formulering og psykologisk behandling af patienter inden for de vigtigste hovedafsnit af ICD-10's psykiatriske diagnoser med relevans for børn og unge. Målbeskrivelsens kompetencer bør opnås inden for såvel den akutte som planlagte behandling, herunder både stationær og ambulant behandling. Varigheden af hver ansættelse/på hvert funktionsområde skal være mindst 6 måneder. Enkelte målbeskrevne kompetencer kan dog opnås ved kortere fokuserede ophold.

Under uddannelsesforløbet skal ske en progression i kompetencer, således at psykologen forventes at varetage opgaverne mere selvstændigt i forløbet, psykologen vil kunne varetage stadigt mere komplicerede opgaver og psykologens supervisions- og vejledningsbehov vil variere og ændre karakter i takt med at uddannelsessøgende psykologs kompetencer styrkes.

På introduktionsuddannelsen arbejder psykologen under tæt vejledning og supervision og introduceres bredt til børne- og ungdomspsykiatrien. I løbet af hoveduddannelsens 1. år er det arbejdsmæssige fokus fortsat primært på det direkte kliniske arbejde med børn/unge, familier og netværk, men psykologens kompetence er blevet styrket, således at det kliniske arbejde nu foregår mere selvstændigt. I løbet af hoveduddannelsens andet år forventes den uddannelsessøgende at have stiftet bekendtskab med alle diagnose-grupper og psykologen kan nu også deltage i lokale udvalgs- og arbejdsgrupper, såvel som indirekte patient-arbejde, eksempelvis ved visitation af nyhenviste. I løbet af hoveduddannelsens tredje år har psykologen kompetence til at arbejde selvstændigt med psykologisk undersøgelse og behandling i forhold til en bred vifte af børne- og ungdomspsykiatriske problemstillinger. Psykologen er i stand til at analysere henvisninger/problemstillinger og planlægge undersøgelses- og behandlingsforløb samt at summere resultaterne i en sammenfatning. Psykologen kan yde konsultativ bistand til eksterne samarbejdspartnere og indgå i forebyggelsesarbejde og regionale udvalgs- og arbejdsgrupper. Psykologen kan på delegation påtage sig visse ledelses- og administrative opgaver.

I nedenstående skema fremgår arbejdsfunktioner for uddannelsesforløb 1 og 2, tidspunkt og varighed af fokuserede ophold, kompetencetilegnelse samt konkrete opgaver fordelt over uddannelsens fire år.

En generel funktionsbeskrivelse for psykologer i Region Nordjylland kan findes på hjemmesiden: <http://personalnet.rn.dk/organisation/organisationssider/sundhed/Psykiatrien/Sider/Funktionsbeskrivelser.aspx>

3.1 Uddannelsesprogram i skematisk form

Intro-uddannelsen		Hoveduddannelsen	
12 mdr.	12 mdr.	12 mdr.	12 mdr.
Ansættelse i			
Uddannelsesforløb 1: Børne-ambulatoriet	Uddannelsesforløb 1: Unge-området	Uddannelsesforløb 1: Børne-området	Uddannelsesforløb 1: Unge-området
Uddannelsesforløb 2: Unge-ambulatoriet	Uddannelsesforløb 2: Børne-området	Uddannelsesforløb 2: Unge-området	Uddannelsesforløb 2: Børne-området
Samarbejdsaftaler			
Ingen	1 uges studieophold ved Glostrup Spæd- og Småbørnsafsnit	1 dags studiebesøg Dobbelt-diagnose teamet	Ingen
	1 dags studiebesøg Center for Selvmords-	Fokuseret ophold i Psykiatrien á 14 dage	

Uddannelsesprogram – forløb 1 og 2

	forebyggelse		
	Fokuseret ophold i Psykiatrien á 14 dage		
Kurser og teoretisk kompetence-tilegnelse			
Nationalt jf. program	Nationalt jf. program	Nationalt jf. program	Nationalt jf. program
Fagligt forum i psykologgruppen	Fagligt forum i psykologgruppen	Fagligt forum i psykologgruppen	Fagligt forum i psykologgruppen
Seminar med udd.søgende i psykiatrien	Seminar med udd.søgende i psykiatrien	Seminar med udd.søgende i psykiatrien	Seminar med udd.søgende i psykiatrien
Børne- og ungdomspsykiatrisk forskningsforum (journalclub)	Børne- og ungdomspsykiatrisk forskningsforum (journalclub)	Børne- og ungdomspsykiatrisk forskningsforum (journalclub)	Børne- og ungdomspsykiatrisk forskningsforum (journalclub)
”Torsdagsundervisning”; månedlig oplæg for læger & psykologer i Psykiatrien / B&U psykiatrien	”Torsdagsundervisning”; månedlig oplæg for læger & psykologer i Psykiatrien / B&U psykiatrien	”Torsdagsundervisning”; månedlig oplæg for læger & psykologer i Psykiatrien / B&U psykiatrien	”Torsdagsundervisning”; månedlig oplæg for læger & psykologer i Psykiatrien / B&U psykiatrien
Evt. andre relevante kurser og temadage arrangeret internt Psykiatrien, f.eks. undervisning og øvelse i krise- og katastrofepsykiatri.	Evt. andre relevante kurser og temadage arrangeret internt Psykiatrien, f.eks. undervisning og øvelse i krise- og katastrofepsykiatri.	Evt. andre relevante kurser og temadage arrangeret internt Psykiatrien, f.eks. undervisning og øvelse i krise- og katastrofepsykiatri.	Evt. andre relevante kurser og temadage arrangeret internt Psykiatrien, f.eks. undervisning og øvelse i krise- og katastrofepsykiatri.
Selvstudier ift. national pensumliste og efter aftale med vejleder	Selvstudier ift. national pensumliste og efter aftale med vejleder	Selvstudier ift. national pensumliste og efter aftale med vejleder	Selvstudier ift. national pensumliste og efter aftale med vejleder
Konkrete opgaver			
Udredning: Interview / tests	Udredning: Interview / tests	Udredning: Interview / tests	Udredning: Interview / tests
Psykotering: Individuel/familie	Psykotering: Individuel/familie	Psykotering: Individuel/familie/gruppe	Psykotering: Individuel/familie/gruppe
Samtaler med pårørende	Samtaler med pårørende	Samtaler med pårørende	Samtaler med pårørende
Journalføring	Journalføring	Journalføring	Journalføring
Udvikles til at føre forsamtaler m. mulighed for opbakning	Forsamtaler	Forsamtaler	Forsamtaler

Uddannelsesprogram – forløb 1 og 2

Sagsansvar	Sagsansvar	Sagsansvar	Sagsansvar
Aktiv deltagelse i netværksmøder, videregive egne undersøgelser	Lede netværksmøder	Lede netværksmøder	Lede netværksmøder
Aktiv deltagelse i konferencer, videregive egne undersøgelser	Aktiv deltagelse i konferencer, videregive egne undersøgelser	Aktiv deltagelse i konferencer, øvelse i sags-opsummering	*Ledelse af konferencer under vejledning
Psykoedukation til patienter/ pårørende ift. almindelige diagnoser i b&u psykiatri	Psykoedukation til patienter/pårørende.	Psykoedukation til patienter/pårørende/samarbejdspartnere ift. alle relevante lidelser i b&u psyk.	Psykoedukation til patienter/pårørende/samarbejdspartnere ift. alle relevante lidelser i b&u psyk.
Udkast til behandlingsplan og epikriser	Udkast til behandlingsplan og epikriser	Behandlingsplan og epikriser udarbejdes selvstændigt	Behandlingsplan, statusvurderinger og epikriser udarbejdes på højt fagligt niveau
Formidling af patientsager	Formidling af patientsager og faglig viden	Formidling af patientsager, faglig viden og forskning	Formidling af patientsager, faglig viden og forskning.
Træning i diagnostisk formulering	Diagnostisk formulering under vejledning	Diagnostisk formulering	Diagnostisk formulering
-	Supervision / vejledning af plejepersonale og psykologer til autorisation under guidning	Supervision / vejledning af plejepersonale, psykologer til autorisation og psykologer på introduktionsåret til specialpsykolog.	Supervision / vejledning af psykologer til autorisation og under uddannelse til specialpsykolog på introduktionsår eller 1. år i hoveduddannelse.
-	-	Konsulentbistand	Konsulentbistand
-	-	Personaleundervisning	Personaleundervisning
-	-	*Lokal udvalgs- og arbejdsgruppedeltagelse	Regional udvalgs- og arbejdsgruppedeltagelse
-	-	Forskningsopgave påbegyndes	Forskningsopgave afsluttes
-	-	-	Ledelse- og administrationsopgaver
-	-	-	Forebyggelses/informationsopgave

4. Præsentation af kompetenceudvikling:

Aktuelle afsnit omhandler læringsstrategier, supervision/vejledning samt evaluering af uddannelsessøgende og uddannelsessted.

4.1 Læringsstrategier

Begrebet læringsstrategier omhandler de pædagogiske metoder til læring, der bruges i en uddannelse. I specialpsykologuddannelse vil der indgå individuel og gruppe-supervision og vejledning, selvstudier, teoretisk undervisning, mesterlære, patientforløbsanalyse, studiebesøg og teoretiske kurser. Derudover kan en række øvrige pædagogiske metoder benyttes. Nedenfor er beskrevet strategier, som kan benyttes som læringsstrategi. Hovedvejledere og øvrige vejledere må i fællesskab med uddannelsessøgende psykolog benytte de læringsstrategier, som er optimale for den enkelte og inden for vejleders kompetenceområde og i overensstemmelse med målbeskrivelser.

Læringsstrategi	Beskrivelse
Casebaseret undervisning	Undervisning ud fra patientdata, skriftligt, video eller patientdeltagelse
Feedback fra tværfagligt team	Feedback fra tværfagligt team med henblik på løbende bevidstgørelse og justering af psykologens daglige arbejde og holdninger
Fokuseret ophold ved anden afdeling	Fokuseret ophold ved afdeling inden for andet speciale med henblik på indlæring af specifikke kompetencer
Gruppearbejde	Løsning af opgaver i Peer-gruppe, bestående af team af kollegaer eller andre uddannelsessøgende
Gruppesupervision	Supervision af dagligt arbejde og holdninger i peer-gruppe
Inddragelse i specialfunktioner	Psykologen følger mere erfarne psykolog i forbindelse med løsning af mere specielle opgaver
Journal-club	Deltage i litteratur-konferencer
Mesterlære	Kompetencer opnås igennem flere trin: 1. Først at følge erfarne kollega 2. Derpå at blive fulgt af erfarne kollega med efterfølgende feedback 3. Dernæst at udføre opgaven alene med efterfølgende supervision
Organisatorisk arbejde	Varetage specifikke fortløbende administrative eller organisatoriske opgaver i forhold til klinikken eller i forhold til faglige aktiviteter.
Patientforløbsanalyse	Oplæring i at kunne: - Rapportere patientens historie og symptomer fokuseret og prioriteret - Fortolke beskrivelser fra patient, familie og netværk - Konkludere og give forslag til udredning eller behandling - Skabe læring med reference til videnskabelig litteratur
Patientsimulation	Undervisning hvor skuespillere agerer patienter og opgaven løses med efterfølgende feedback
Peer-gruppe	Gruppe af uddannelsessøgende psykologer, der sammen som et team: - Udforsker - Debatterer - Finder løsningsforslag til en opgave - Giver hinanden feedback
Projektarbejde	Være deltager i arbejdsgruppe på arbejdspladsen om udviklingsprojekt eller lignende hvor kompleks viden skal omsættes og afrapporteres i en form som retter sig mod omsætning i praksis.
Rollespil	Undervisning ud fra aktiv deltagelse i rollespil
Selvstudium	Læsning af litteratur på eget initiativ som supplement til den teoretiske undervisning
Studiebesøg	Kortvarigt ophold ved specialafdeling/anden institution
Supervision	Hos hovedvejleder eller udpeget vejleder. Supervision er fælles refleksionsproces. Se uddybning nedenfor
Teoretisk undervisning	Teoretisk undervisning udover nedenstående, f.eks. på afdelingsniveau
Teoretisk kursus	Teoretisk undervisning på tværfaglige kurser eller specialespecifikke kurser.
Vejledning	Hos hovedvejleder eller udpeget vejleder. Konkret, praktisk og opgaveorienteret læringsstrategi, hvor vejleder har ansvaret for videregivelse af viden og kompetencer. Se uddybning nedenfor

4.2 Definition og omfang af vejledning og supervision

Den uddannelsessøgende psykolog skal i løbet af den samlede intro- og hoveduddannelse opnå mindst 200 timers vejledning/supervision, og begge læringsstrategier skal sikres. Begge læringsstrategier kan foregå i gruppe, hvis det sikres, at der er klarhed over og fokus på de kompetencer, den enkelte uddannelsessøgende skal opnå.

Vejledning defineres som en konkret, praktisk og opgaveorienteret læringsstrategi i forhold til håndtering af en arbejdsopgave, hvor vejleder har større ekspertise end den uddannelsessøgende. Det er uddannelsessøgendes ansvar at søge vejledning på områder, hvor denne mangler kompetence, mens det er vejleders ansvar at sikre, at uddannelsessøgende via vejledningen opnår relevante kompetencer for specialet. Vejledning er aftalt og foregår i overensstemmelse med uddannelsesplanen og indenfor en fastsat tidsramme.

Supervision defineres som en læringsstrategi rettet mod overblik og refleksion over flere enkeltfaktorer i forhold til forståelse og løsning af en arbejdsopgave/ forståelse af et problem. Der er tale om en fælles refleksionsproces styret af supervisor, hvor supervisanden evner til refleksion over opgaven styrkes. Supervision er aftalt og foregår inden for en fastsat tidsramme.

I den klinisk kompetenceudvikling er der tale om en proces, hvor vejleders/supervisors rolle udvikler sig fra at være styrende, instruktiv, rådgivende og vejledende (vejleder) til at være mere dialogisk, konsultativ og reflekterende (supervisor). Dette afhænger af den uddannelsessøgendes niveau i forhold til den konkrete kompetence og af uddannelsesniveau på specialpsykologuddannelsen.

I forhold til de enkelte kompetencer er der ofte behov for både vejledning og supervision, og det er ikke hensigtsmæssigt at adskille de to læringsstrategier helt. Begge strategier kan f.eks. indgå i en læringsituation vedrørende psykologisk undersøgelse, selv om denne er defineret som vejledning/hhv. supervision.

Den løbende konkrete vejledning og læring, som den uddannelsessøgende opnår via de nærmeste kolleger og samarbejdspartner, er i denne sammenhæng hverken at forstå som vejledning eller supervision.

Begge læringsstrategier kan foregå i gruppe, hvis det sikres, at der er klarhed over og fokus på de kompetencer, den enkelte uddannelsessøgende skal opnå.

Det henstilles, at uddannelsessøgende under hele uddannelsen modtager 1 times vejledning/supervision ugentligt – i alt mindst 200 timer fordelt over 4 år. Det er hensigtsmæssigt, at uddannelsessøgende får vejledning/supervision hos hovedvejleder mindst 1 gang månedligt, initielt kan det i de enkelte forløb være relevant, at al vejledning/supervision foregår hos hovedvejleder. Den konkrete fordeling af supervision/vejledning hos hovedvejleder og øvrige vejledere aftales mellem hovedvejleder, uddannelsesansvarlig og uddannelsessøgende ved introduktionssamtaler og overleveringsmøder mellem afsnit.

4.3 Evalueringsstrategier.

Med henblik på at sikre, at den uddannelsessøgende psykolog har opnået de nødvendige kompetencer foretages evaluering. Evalueringen kan være løbende (formativ) eller afsluttende

(summativ). Den formative evaluering har til formål løbende at evaluere status på, hvor langt psykologen er i uddannelsen, og hvilke justeringer der eventuelt skal foretages. Den summative evaluering har til formål at sikre, at kompetencen er opnået. I målbeskrivelserne er angivet hvilke evalueringsstrategier, der skal anvendes for de enkelte kompetencer. Disse er beskrevet i skemaet nedenfor:

Evalueringsstrategi	Beskrivelse
Audit af journaler	Kritisk gennemgang af et antal journaler ud fra på forhånd fastlagte kriterier
Godkendt kursus	Skriftlig dokumentation for godkendelse af kursus
Godkendt forskningsmodul	Skriftlig dokumentation for godkendelse af modulet.
Godkendt projektarbejde	Godkendt projektarbejde foregår ved vejlederen af projektet.
Feedback på erklæring eller andet skriftligt arbejde	Gennemgang af erklæring eller skriftligt arbejde i form af psykologiske undersøgelser, epikriser, journalnotater og udtalelser.
Struktureret kollegial bedømmelse	Struktureret observation hvor en eller flere erfarne kollegaer ud fra på forhånd fastlagte kriterier vurderer psykologens færdigheder.
Statusvurdering på terapeutiske forløb.	Fremlæggelse og revurdering af behandlingsforløb, hvor uddannelsesansvarlig og hovedvejleder deltager.
Struktureret samtale med hovedvejleder og uddannelsesansvarlig.	Struktureret interview ud fra på forhånd fastlagte kriterier, der specielt er velegnet til at afdække viden og holdning.
360 graders evaluering	Tværfaglig vurdering af udvalgte tværfaglige kompetencer, af 10-12 af psykologen udvalgte personer med hvem psykologen samarbejder. Det er uddannelsesansvarlige, der indsamler de skriftlige bedømmelser og drager en samlet konklusion ud fra disse. Foreslås foretaget inden midtvejsevaluering.
Vurdering ved hovedvejleder og uddannelsesansvarlig	Vejleder & uddannelsesansvarliges samlede indtryk igennem det vejledningsforløb psykologen under uddannelse har været igennem
Vurdering af portefølje	Forskellige dele af porteføljen kan inddrages i evaluering, herunder psykologens beskrivelse af udvalgte patientforløb, samt logbog til optælling af aktiviteter

4.4 Evaluerings- og planlægningsamtaler på intro- og hoveduddannelsen

Senest 1 måned efter ansættelse i introduktionsstilling og senest 1 måned efter påbegyndelse af hoveduddannelse afholdes **introduktionssamtale**. Samtalen danner grundlag for udarbejdelse af den individuelle uddannelsesplan for henholdsvis introduktionsuddannelsen og hoveduddannelsen. Hovedvejleder og uddannelsessøgende skal midtvejs i hvert forløb på uddannelsen evaluere det enkelte forløb og lave evt. justeringer for den resterende periode. Ved afslutning af hvert forløb (dvs. introduktionsuddannelsen og ved skift mellem funktioner på hoveduddannelsen, dvs. ca. årligt) afholdes **evalueringssamtale** mellem hovedvejleder og uddannelsessøgende. **Slutevalueringssamtalen** finder sted ved afslutning af henholdsvis introduktionsuddannelsen og hoveduddannelsen. Her sker den endelige evaluering af, om uddannelseselementet kan godkendes, men også evalueringen af uddannelsessøgende og uddannelsessted. Ved slutevalueringssamtaler deltager uddannelsesansvarlig også. Ved de løbende evalueringssamtaler kan uddannelsesansvarlig deltage.

Den uddannelsessøgende psykolog skal også vurdere den enkelte afdelings uddannelsesstilbud, uddannelsesprogram og uddannelsesplan. Skemaer til brug herfor findes ligeledes i uddannelsesmappen.

Hvis uddannelsen ikke forløber planmæssigt i forhold til uddannelsesprogrammet og uddannelsesplanen har den uddannelsesansvarlige pligt til at forsøge at afhjælpe den uddannelsessøgende psykologs problem. Ved utilfredsstillende forløb er både den

uddannelsessøgende psykolog og hovedvejlederen forpligtet til at orientere den uddannelsesansvarlige, som periodisk kan deltage i vejledning mhp. at følge forløbet.

Ved skift mellem funktionsområder på hoveduddannelsen afholdes **overleveringsmøde** med deltagelse af uddannelsessøgende og hovedvejleder fra den funktion, som uddannelsessøgende forlader og den funktion, som uddannelsessøgende tiltræder. Uddannelsesansvarlig kan også deltage.

4.5 Evaluering af den psykologfaglige videreuddannelse/uddannelsesstedet

Region Nordjylland benytter evalueringssystem for uddannelsesstedet som er kendt fra speciallæge uddannelsen. Evalueringen omfatter et sæt evalueringssamtaler med introduktionssamtale, justeringsamtale og slutevalueringssamtale. Der er udarbejdet et sæt skemaer som skitserer indholdet af de enkelte samtaler. Disse skemaer forefindes i uddannelsesmappen.

5. Målbeskrivelser

De følgende målbeskrivelser for Børne- og Ungdomspsykiatri danner grundlag for udarbejdelsen af nærværende uddannelsesprogram. Heri beskrives de minimumskompetencer, der skal opnås under henholdsvis Introduktionsstillingen og Hoveduddannelsen inden for de 7 kompetenceområder/psykologroller: 1. Psykologisk ekspert. 2. Kommunikator. 3. Samarbejder. 4. Leder/administratør. 5. Sundhedsfremmer. 6. Akademiker. 7. Professionel.

Under hoveduddannelsen er markeret, hvilke kompetencer der forventes opfyldt i løbet af 1. år. Under hele forløbet skal ses progression i kompetencerne, således at kravet til præcision og fagligt niveau er stigende.

I porteføljen forefindes en logbog for henholdsvis introduktionsuddannelse og hoveduddannelse til registrering af opnåede kompetencer. Logbogen indeholder samtlige mål fra målbeskrivelserne. Opnåelse af et mål skal attesteres ved dato og signatur af hovedvejleder eller uddannelsesansvarlig. Logbogen er et juridisk dokument og en forudsætning for godkendelse af specialpsykolog uddannelsen.

Målbeskrivelsen er at finde i elektronisk form på Sekretariatet for Specialpsykologuddannelsens hjemmeside under ”Om uddannelsen” og ”Målbeskrivelser”,

<http://www.specialpsykologuddannelsen.dk/om+uddannelsen/m%c3%a5lbeskrivelser>.

5.1 Fokuserede ophold og studiebesøg:

Enkelte kompetencer i målbeskrivelsen fordrer fokuserede ophold eller studiebesøg. Sikring af disse kompetencer vil varetages som nedenfor beskrevet.

Studiebesøg ved akutmodtagelse/skadestue og Center for selvmords-forebyggelse mhp. kompetence 2.1.11:

Målbeskrivelsen 2.1.11: *Kunne foretage vurdering af akutte børne- og ungdomspsykiatriske lidelser (herunder konkretiseres: Kunne vurdere behovet for akut indlæggelse, farlighed og suicidal risiko samt kunne varetage behandling af børn og unge med selvmordsforsøg).* For at opfylde denne kompetence vil den uddannelsessøgende under sit 6 måneders ophold i døgnafsnittet jævnligt medvirke i daglige stuegang og tilsyn i psykiatrisk skadestues modtagelse. Derudover er der lavet samarbejdsaftale med Center for Selvmordsforebyggelse, hvor der er studiebesøg af 1 dags varighed.

Studiebesøg ved spædbørnsafsnit mhp. kompetence 2.1.12

Målbeskrivelsen 2.1.12: *Kunne identificere afvigende mor/barn-relationer hos det 0-3-årige barn (herunder konkretiseres: Kunne vejlede patient/familie, kunne vejlede patient/familie, kunne henvise til relevant behandling).* Der er udarbejdet samarbejdsaftale med Glostrup Spæd- og Småbørnsafsnit. Uddannelsessøgende vil i løbet af hoveduddannelsens første år være på ophold i Glostrup i 5 dage.

Studiebesøg ved Dobbeldiagnose teamet mhp. kompetence 2.1.14 og 2.1.15

Målbeskrivelsen 2.1.14 *Kunne varetage afklaring af misbrug hos børn og unge (konkretiseres: Kunne identificere alkohol- og stofmisbrug hos børn/unge. Kunne medvirke til henvisning til relevant behandling)* samt kompetence 2.1.15: *Kunne udføre misbrugsbehandling (konkretiseres: Kunne udføre psykologisk misbrugsbehandling af børn og unge).* En del af denne kompetence vil varetages i kontakten med denne patientgruppe i børne- og ungdomspsykiatrien, men derudover er der indgået samarbejdsaftale om 1 dags studiebesøg mhp. yderligere læring.

Fokuseret ophold i voksenpsykiatrien mhp. kompetence 2.1.16

Målbeskrivelsen 2.1.16: *Kunne afgrænse psykiatri og børne- og ungdomspsykiatri mht. målgrupper og overordnede problemstillinger og befordre sammenhæng i patientforløbene (herunder konkretiseres: Kunne redegøre for praksis vedr. psykiatrisk behandling. Kunne medvirke til henvisning til relevant behandling).* Der er indgået samarbejdsaftale med psykiatrien i Aalborg (voksen psykiatri) om fokuseret ophold, hvor psykologen i løbet af uddannelsen skal på 2 x 14 dages ophold i henholdsvis ”Affektiv Søjle” (som varetager udredning og behandling af psykiske lidelser inden for det affektive spektrum, dvs. depression og mani) og ”Psykose Søjle” (som varetager udredning og behandling af psykoser, herunder skizofreni). De 2 ophold placeres på hoveduddannelsens første og andet år.

5.2 Anvendte termer i målbeskrivelser:

Kunne: Når denne term anendes forventes det, at psykologen på specialpsykologniveau selv kan lægge en plan for og gennemføre denne opgave, men naturligvis også indhenter vejledning på de områder, der ikke er almene.

Kunne beskrive: Betyder at psykologen på specialpsykologniveau har opnået indsigt i den teoretiske baggrund for emne, ved indføring i dagligdagskonferencer, teoretiske kurser eller teoretisk selvstudium.

Kunne redegøre for: Betyder at psykologen kan opridse de relevante væsentlige fakta om dette emne.

Under supervision kunne: Betyder at psykologen skal have supervision for, at det kan forventes at vedkommende kan udføre en given opgave.

Med overblik og faglig ekspertise kunne: Betyder at psykologen med den sikkerhed som grundlæggende viden og erfaring i et emne har tilført på specialpsykologniveau kan have overblik, prioritere og udvise empati i håndteringen af den beskrevne kompetence.

Kunne varetage undersøgelse: Betyder at psykologen på specialpsykologniveau med overblik og faglig ekspertise kan udføre en given funktion.

I porteføljen forefindes en logbog til registrering af opnåede kompetencer. Logbogen indeholder samtlige mål fra målbeskrivelsen vedrørende intro- og hoveduddannelsen. Opnåelse af et mål skal attesteres ved dato og signatur af hovedvejleder eller uddannelsesansvarlig psykolog. Logbogen er et juridisk dokument og en forudsætning for godkendelse af specialpsykologuddannelsen.

Deltagelse i kurser skal dokumenteres med skriftligt kursusbevis. Beviser for godkendte kurser er juridiske dokumenter og en forudsætning for godkendelse af specialpsykologuddannelsen.

Den uddannelsesansvarlige psykolog skal i sidste del af hoveduddannelsesforløbet samlet attestere, at kurserne i kursusrækken i forbindelse med uddannelsen er godkendte.

5.1 Introduktionsuddannelsen

Psykologisk ekspert

	Kompetence	Konkretisering	Læringsmetode	Vurderingsstrategi
1.1.1	Kunne anvende viden om den normale og afvigende psykiske udvikling i undersøgelse/behandling af børn og unge.	Kunne anvende viden om: -milepæle i det normale barns udvikling -risikofaktorer i barndom og ungdom (biologiske-, psykologiske- og sociale) i forhold til psykopatologisk udvikling (som temperament, tilknytning, familierelationer og opdragersstil, kognitive, sproglige og indlæringsvanskeligheder mm) -resiliens og beskyttende faktorer i forhold til psykopatologisk udvikling -kontekstuelle forhold (familie, skole sociale og kultur forhold).	Teoretisk introduktionskursus i Psykopatologi I med fokus på diagnostik og komorbiditet. Casebaseret undervisning.	Godkendelse af introduktionskursus i Psykopatologi I med fokus på diagnostik og komorbiditet, samt (og) struktureret vejlederbedømmelse.
1.1.2	Kunne indhente relevante oplysninger vedrørende børn og unge.	Kunne: -optage patientens anamnese og vurdere udviklingsmæssige milepæle på basis af samtale med forældre eller andre nære personer. -indhente, sammenfatte og vurdere andre relevante oplysninger fra familien, skolen og andre instanser.	Supervision ved vejleder og feedback fra tværfaglige team.	Struktureret vejlederbedømmelse eller vurdering af portefølje.

Uddannelsesprogram – forløb 1 og 2

1.1.3	Kunne udføre psykopatologisk undersøgelse af børn/unge.	<p>Have kendskab til ICD-10 og multiaksial diagnostik.</p> <p>Under supervision kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> -observere og beskrive barnet/den unge under anvendelse af psykopatologiske grundbegreber -administrere struktureret diagnostisk interview og diagnostiske ratingscales. 	<p>Teoretisk introduktionskursus i ratingscales, observation og strukturerede interviews I.</p> <p>Mesterlære/klinisk arbejde under supervision, herunder oplæring i diagnostiske redskaber.</p> <p>Supervision ved vejleder.</p> <p>Casebaseret undervisning.</p> <p>Oplæring i diagnostiske redskaber.</p>	<p>Godkendelse af introduktionskursus i Ratingscales, observation og strukturerede interviews I.</p> <p>Struktureret vejlederbedømmelse eller vurdering af portefølje.</p> <p>Audit på minimum 10 cases.</p>
1.1.4	Kunne udføre basal psykologisk undersøgelse af børn og unge.	<p>Under supervision kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> -sammenfatte anamnesticke oplysninger og tværfaglige undersøgelsesresultater i en diagnostisk formulering ifølge gældende WHO retningslinjer, herunder også vedrørende multiaksial diagnostik. -administrere psykometriske tests, projektive tests, dimensionale rating scales, strukturerede interviews samt adfærds- og legeobservation. -sammenfatte resultaterne i rapport vedr. barnets psykologiske funktion -formidle resultaterne til kolleger, 	<p>Teoretisk introduktionskursus i Psykologisk testmetode I og Neuropsykologisk testmetode I.</p> <p>Mesterlære/klinisk arbejde under supervision.</p> <p>Supervision ved vejleder.</p> <p>Oplæring i psykometriske metoder (tests og dimensionale ratingscales).</p> <p>Oplæring i projektive tests.</p>	<p>Godkendelse af teoretisk introduktionskursus i Psykologisk testmetode I og Neuropsykologisk testmetode I</p> <p>Struktureret vejlederbedømmelse eller vurdering af portefølje.</p> <p>Audit på minimum 10 cases.</p>

Uddannelsesprogram – forløb 1 og 2

		patient og familie.	Oplæring i klinisk interview og legeobservation.	
1.1.5	Kunne udføre diagnostisk formulering.	Under supervision kunne: -sammenfatte objektiv psykologisk undersøgelse, anamnesticke oplysninger og psykologisk undersøgelse i en diagnostisk formulering ifølge gældende WHO retningslinier samt multiaksial diagnostik -formidle diagnoses indhold til patient, familie og samarbejdspartnere.	Teoretisk introduktionskursus i Psykopatologi I med fokus på diagnostik og komorbiditet. Mesterlære/klinisk arbejde under supervision. Supervision ved vejleder. Casebaseret undervisning.	Godkendelse af introduktionskursus i Psykopatologi I med fokus på diagnostik og komorbiditet. Audit på minimum 10 cases. Struktureret vejlederbedømmelse eller vurdering af portefølje.
1.1.6	Kunne udføre klinisk case formulering som grundlag for valg og planlægning af behandlingen.	Under supervision kunne: -sammenfatte diverse informationer og undersøgelses resultater i en klinisk case formulering på basis af valgt teoretisk ramme (fx udviklingspsykopatologi) -udarbejde behandlingsplan på basis af case formuleringen -formidle case formuleringens indhold til patient og familie og samarbejdspartnere.	Teoretisk introduktionskursus Psykopatologi I, med fokus på diagnostik og komorbiditet, samt teoretisk introduktionskursus Psykopatologi II med fokus på udviklingsprocesser – om normal og afvigende udvikling, herunder indre og ydre risikofaktorer, der har indflydelse på	Godkendelse af introduktionskursus i Psykopatologi I med fokus på diagnostik og komorbiditet, samt Psykopatologi II med fokus på udviklingsprocesser – om normal og afvigende udvikling herunder indre og ydre risikofaktorer, der har indflydelse på individets patologiske og psykosociale udvikling.

Uddannelsesprogram – forløb 1 og 2

			<p>individets patologiske og psykosociale udvikling.</p> <p>Mesterlære./klinisk arbejde under supervision</p> <p>Supervision ved vejleder.</p> <p>Casebaseret undervisning.</p>	<p>Audit på minimum 10 cases.</p> <p>Struktureret vejlederbedømmelse eller vurdering af portefølje.</p>
1.1.7	Kunne udarbejde behandlingsplan for patienten i samarbejde med det tværfaglige team.	<p>Kunne udarbejde behandlingsplan sammen med team.</p> <p>Kunne informere og indhente samtykke fra patient og forældre vedrørende behandlingsplan.</p>	<p>Supervision ved vejleder.</p> <p>Feedback fra tværfaglige team.</p>	Struktureret vejlederbedømmelse.
1.1.8	Kunne redegøre for psykiatrilov, forvaltningslov og klagesystemer.	Kunne redegøre for psykiatrilov og relevante områder af forvaltningslov, herunder servicelovens bestemmelser om skærpet underretningspligt (delvis på HOVED).	Introduktionskursus om Psykiatrilov, forvaltningslov og klagesager.	Godkendelse af introduktionskursus om Psykiatrilov, forvaltningslov og klagesager.
1.1.9	Kunne redegøre for rationale og principper for psykofarmakologisk behandling af børn og unge.	Kunne redegøre for rationale og principper for behandling med de hyppigst anvendte former for psykofarmaka i børne- og ungdomspsykiatrien.	<p>Teoretisk introduktionskursus om Biologiske behandlingsprincipper.</p> <p>Mesterlære/klinisk arbejde</p>	Godkendelse af introduktionskursus om Biologiske behandlingsprincipper

Uddannelsesprogram – forløb 1 og 2

			under supervision. Supervision ved vejleder. Feedback fra tværfaglige team.	Struktureret vejlederbedømmelse.
1.1.10	Kunne redegøre for rationale og principper for de psykoterapeutiske hovedtraditioner.	Kunne redegøre for -rationale og principper i de psykologiske behandlingsformer der anvendes i forhold til børn, unge og familier i børne- og ungdomspsykiatrien -den forskningsbaserede viden og status om disse metoders virkning ift børn, unge og familier.	Teoretisk introduktionskursus om Psykologisk behandling. Selvstudier. Forudsættes kendt fra grunduddannelsen.	Godkendelse af introduktionskursus om psykologisk behandling. Struktureret vejledersamtale.
1.1.11	Kunne varetage psykologisk behandling med barnet/den unge og familien.	Under supervision kunne: -anvende psykoterapeutiske principper i individuel terapi med børn og unge samt i familierterapi.	Supervision ved vejleder.	Struktureret vejlederbedømmelse.
1.1.12	Kunne varetage psykoedukativ behandling med barnet/den unge og familien.	Under supervision kunne: -udføre psykoedukativ behandling af patienten/familien.	Supervision af vejleder.	Struktureret vejlederbedømmelse.

Kommunikator

	Kompetence	Konkretisering	Læringsmetode	Vurderingsstrategi
1.2.1	Kunne informere patient og pårørende om formål/forløb med undersøgelse/behandling, og sikre at	Kunne: -informere klart og forståeligt vedrørende forløb og formål med undersøgelse og behandling -indhente informeret samtykke	Mesterlære/klinisk arbejde under supervision. Supervision ved vejleder.	Struktureret vejlederbedømmelse..

Uddannelsesprogram – forløb 1 og 2

	informationen er forstået korrekt.	til undersøgelse/ behandling -koordinere oplysninger til patient/familie og samarbejds partnere, således at disse modtager konsistent information.	Feedback fra tværfaglige team.	
1.2.2	Kunne engagere børn og unge i undersøgelse og behandling.	Kunne: -engagere og motivere pt. uanset udviklingstrin for psykologisk undersøgelse og behandling.	Mesterlære/klinisk arbejde under supervision Supervision ved vejleder.	Struktureret kollegial bedømmelse/struktureret vejledersamtale. Struktureret vejlederbedømmelse.
1.2.3	Kunne lede samtaler med patient/pårørende og samarbejdspartnere.	Kunne: -etablere en atmosfære af tryghed og åbenhed i forbindelse med undersøgelse og samtaler -disponere og styre en samtale i forhold til tid og formål -gennemføre vanskelige samtaler, grundet alvorligt indhold, kulturel barriere eller psykisk instabilitet hos samtalsens deltagere.	Klinisk arbejde under supervision. Undervisning med rollespil eller Videobaseret feedback. Supervision ved vejleder. Kollegial bedømmelse eller feedback fra tværfaglige team under vejlederansvar.	Struktureret vejlederbedømmelse.
1.2.4	Kunne foretage skriftlig formidling af den kliniske case formulering til relevante samarbejdspartnere.	Kunne formulere kort skriftlig klinisk case formulering som del af samlet erklæring.	Supervision ved vejleder.	Vurdering af skriftligt arbejde eller vurdering af portefølje.
1.2.5	Kunne foretage skriftlig formidling af den psykologiske undersøgelse til relevante samarbejdspartnere.	Kunne udforme skriftlig fremstilling af psykologisk undersøgelse som del af samlet erklæringsskrivelse.	Supervision ved vejleder.	Vurdering af skriftligt arbejde på minimum 10 cases

Uddannelsesprogram – forløb 1 og 2

1.2.6	Kunne foretage skriftlig formidling af patientforløb til relevante samarbejdspartnere.	Kunne udfærdige udtalelser/erklæringer mm til brug for undervisningssektoren og den sociale sektor.	Supervision ved vejleder.	Vurdering af skriftligt arbejde på minimum 10 cases
-------	--	---	---------------------------	---

Samarbejder

	Kompetence	Konkretisering	Læringsmetode	Vurderingsstrategi
1.3.1	Kunne samarbejde med interne og eksterne samarbejdspartnere.	Under supervision kunne: -etablere samarbejdsrelationer, der er præget af respekt for den enkelte partners faglige og personlige ressourcer -indgå konstruktivt i løsning af konflikter.	Mesterlære/klinisk arbejde under supervision. Supervision ved vejleder.	Vurdering af portefølje.
1.3.2	Kunne redegøre for samarbejdsflader og ansvarsområder mellem forvaltninger, kommune og region.	Have kendskab til relevante samarbejdsflader og ansvarsområder og arbejdsmåder forvaltninger imellem (regioner og kommuner).	Teoretisk introduktionskursus i Forvaltningslov og klagesager. Case-baseret undervisning.	Godkendelse af kursus i Forvaltningslov og klagesager samt struktureret vejledersamtale.

Leder/administrator

	Kompetence	Konkretisering	Læringsmetode	Vurderingsstrategi
--	------------	----------------	---------------	--------------------

Uddannelsesprogram – forløb 1 og 2

1.4.1	Kunne redegøre for sundhedsvæsenets struktur og funktion.	Kunne beskrive organisationens struktur på afdelings-, hospitals- og forvaltningsniveau.	Selvstudium.	Struktureret vejlederbedømmelse. Struktureret samtale.
-------	---	--	--------------	---

Sundhedsfremmer

	Kompetence	Konkretisering	Læringsmetode	Vurderingsstrategi
1.5.1	Kunne beskrive principper og indsatsområder for primær og sekundær profylakse og kunne identificere disse i forhold til patienter.	Kunne: -beskrive faktorer, der kan gøres til genstand for profylakse inden for børne- og ungdomspsykiatrien -identificere disse faktorer, hvor de er til stede hos patienten og dennes familie.	Teoretisk introduktionskursus i Psykopatologi II, med fokus på udviklingsprocesser – om normal og afvigende udvikling, herunder indre og ydre risikofaktorer, der har indflydelse på individets patologiske og psykosociale udvikling. Supervision ved vejleder.	Godkendelse af introduktionskursus i Psykopatologi II, med fokus på udviklingsprocesser – om normal og afvigende udvikling, herunder indre og ydre risikofaktorer, der har indflydelse på individets patologiske og psykosociale udvikling. Struktureret vejlederbedømmelse.

Akademiker

	Kompetence	Konkretisering	Læringsmetode	Vurderingsstrategi
1.6.1	Kunne indhente og anvende ny viden i forhold til relevante problemstillinger.	Kunne -holde sig ajour med den nyeste viden indenfor klinisk børne og ungdomspsykologi og psykiatri -kunne foretage litteratursøgning og kritisk litteraturvurdering	Deltage i litteraturkonferencer. Supervision ved vejleder.	Struktureret vejlederbedømmelse.

Uddannelsesprogram – forløb 1 og 2

		-kunne arbejde stringent og metodekritisk -formidle faglig viden til kolleger og andre faggrupper.	Kollegial diskussion under vejlederansvar.	
--	--	---	--	--

Professionel

	Kompetence	Konkretisering	Læringsmetode	Vurderingsstrategi
1.7.1	Kunne agere i henhold til gældende etiske principper som 'Etiske principper for nordiske psykologer'.	Under supervision kunne varetage etiske spørgsmål i forbindelse med tavshedspligt, indhentning og udlevering af oplysninger.	Supervision ved vejleder.	Struktureret vejlederbedømmelse.
1.7.2	Kunne etablere, fastholde og afslutte en professionel relation til patient/familie.	Kunne: -skabe tillid hos patient og forældre -afgrænse egne behov og eventuelle personlige problematikker i forhold til patient og forældre.	Mesterlære/klinisk arbejde under supervision. Supervision ved vejleder. Kollegial bedømmelse under vejlederansvar.	Struktureret vejlederbedømmelse.

Samtlige kompetencer i målbeskrivelsen for introduktionsuddannelsen skal opfyldes på første år af uddannelsen. Arbejdsopgaverne i børne-ambulatoriet er tilstrækkeligt varierede til, at dette kan lade sig gøre under en samlet ansættelse i dette område. Uddannelsesansvarlig, hovedvejleder og uddannelsessøgende er ansvarlige for, at samtlige kompetencer opnås.

5.2 Hoveduddannelsen

Grå felter forventes opfyldt på 1. år af hoveduddannelsen.

Psykologisk ekspert

	Kompetence	Konkretisering	Læringsmetode	Vurderingsstrategi
2.1.1	Kunne varetage psykopatologisk vurdering.	<p>Kunne foretage psykopatologisk vurdering af barnet/den unge.</p> <p>Kunne udføre projektive og kognitive testninger observation, legeobservation, struktureret diagnostisk interview og anvende andre diagnostiske redskaber som ratingscales.</p>	<p>Teoretisk specialespecifikt kursus i Psykopatologi III.</p> <p>Teoretisk specialespecifikt kursus i Ratingscales, observation og strukturerede interviews II.</p> <p>Mesterlære/klinisk arbejde under supervision.</p> <p>Casebaseret undervisning.</p> <p>Supervision ved vejleder.</p>	<p>Godkendelse af specialespecifikt kursus i Psykopatologi III.</p> <p>Godkendelse af specialespecifikt kursus i Ratingscales, observation og strukturerede interviews II.</p> <p>vurdering af portefølje og struktureret kollegial bedømmelse eller 360 evaluering.</p>
2.1.2	Kunne vurdere behov for supplerende undersøgelse.	<p>Kunne vurdere behov for supplerende: -psykologisk undersøgelse</p> <p>Kunne vurdere behov for supplerende: -somatisk undersøgelse -speciallægeundersøgelse.</p>	<p>Mesterlære/klinisk arbejde under supervision.</p> <p>Supervision ved vejleder.</p> <p>Casebaseret undervisning.</p>	<p>Struktureret vejlederbedømmelse eller vurdering af portefølje.</p>

Uddannelsesprogram – forløb 1 og 2

<p>2.1.3</p>	<p>Kunne varetage specialiseret psykologisk og neuropsykologisk undersøgelse af børn og unge.</p>	<p>Med overblik og faglig ekspertise kunne bedømme:</p> <ul style="list-style-type: none"> -mental retardering, intelligens- og udviklingsniveau -indlæring, sprog og kognition -kontakt og kommunikation <p>Med overblik og faglig ekspertise kunne bedømme:</p> <ul style="list-style-type: none"> -affekt forvaltning og personlighed -tilknytning og tidlig relationer. <p>Kunne vælge og sammensætte testsystem:</p> <ul style="list-style-type: none"> -ud fra klinisk problemstilling -ud fra psykometriske oplysninger om instrumentet -ud fra ressourcemæssig vurdering. <p>Kunne varetage forståelig formidling til forældre, barnet/den unge og samarbejdspartnere.</p>	<p>Specialespecifikt kursus om Psykologisk undersøgelsesmetode II, samt Neuropsykologisk undersøgelsesmetode II.</p> <p>Mesterlære/klinisk arbejde under supervision.</p> <p>Case-baseret undervisning.</p> <p>Supervision ved vejleder.</p>	<p>Godkendelse af specialespecifikt kursus om psykologisk undersøgelse II o Neuropsykologisk undersøgelse II.</p> <p>vurdering af portefølje audit på minimum 10 cases og struktureret vejlederbedømmelse.</p>
--------------	---	--	--	--

Uddannelsesprogram – forløb 1 og 2

2.1.4	Kunne varetage diagnostisk formulering.	Kunne varetage sammenfatning af anamnesticke oplysninger og undersøgelsesresultater i diagnostisk formulering. Kunne varetage forståelig formidling til forældre, barnet/den unge og samarbejdspartnere om diagnosen og betydningen af denne.	Specialespecifikt kursus i Psykopatologi III inkl. neuropædiatri og/neurologi. Klinisk arbejde. Supervision ved vejleder. Casebaseret undervisning.	Godkendelse af specialespecifikt kursus i Psykopaologi III inkl. Neuropædiatri/neurologi. Struktureret kollegial bedømmelse og vurdering af portefølje. Audit på minimum 10 cases.
2.1.5	Kunne varetage klinisk case-Formulering.	Med overblik og faglig ekspertise kunne udarbejde en klinisk case formulering: -på basis af sagsinformationer -og/eller i samarbejde med patient og/eller familie -indenfor anerkendt teoriramme.	Specialespecifikt kursus i Psykologisk undersøgelses metode II.. Mesterlære/Klinisk arbejde under supervision. Supervision ved vejleder. Casebaseret undervisning.	Godkendelse af specialespecifikt kursus i psykologisk undersøgelsesmetode II. Struktureret vejlederbedømmelse og vurdering af portefølje.
2.1.6	Kunne varetage udarbejdelse af behandlingsplan.	Kunne varetage udarbejdelse af behandlingsplan på basis af diagnostisk formulering og alle foreliggende oplysninger:		Struktureret vejlederbedømmelse og vurdering af portefølje.

Uddannelsesprogram – forløb 1 og 2

		-i samarbejde med team -i samarbejde med pt. og/eller familien -i samarbejde med psykiater.		
2.1.7	Kunne anvende principperne i evidensbaseret praksis i psykologisk behandling af børn, unge og familien.	Med overblik og faglig ekspertise kunne: tilrettelægge den psykologiske behandling på basis af (1) den individuelle case formulering, (2) videnskabelig funderet viden om forskellige behandlingsformers effektivitet i forhold til forskellige kliniske problemstillinger og (3) lydhørhed overfor patientens og familiens ønsker samt (4) klinisk ekspertise.	Mesterlære/klinisk arbejde under supervision. Supervision af vejleder.	Struktureret vejlederbedømmelse og vurdering af portefølje og/eller gennem statusvurdering (fremlæggelse og revurdering af behandlingsforløb) på konference.
2.1.8	Kunne varetage psykologisk behandling med barnet, den unge og familien.	Med overblik og faglig ekspertise kunne: -vurdere egnethed til psykoterapi -formulere behandlingsmål -vælge relevante psykoterapeutiske metode -udføre individuel psykoterapi af børn og unge	Specialespecifikt kursus i Psykologisk behandling II. Case-baseret undervisning. Klinisk arbejde og supervision ved vejleder og/eller supervision ved psykoterapeutisk supervisor /eller gruppesupervision.	Godkendelse af kursus i Psykologisk behandling II vurdering af portefølje og/ eller gennem statusvurdering (fremlæggelse og revurdering af behandlingsforløb) på konference.

Uddannelsesprogram – forløb 1 og 2

		<p>-udføre familie- og gruppeterapi -udføre psykoedukativ behandling af patienter/familie.</p> <p>Kunne vurdere effekt/manglende effekt af behandlingen og foreslå justering af behandlingsplan.</p>		
2.1.9	Kunne videregive observationer om effekt og bivirkninger af psyko-farmakologisk behandling af barnet eller den unge.	<p>Kunne redegøre for psykofarmakas virkemekanismer og grundlæggende kontraindikationer hos børn og unge, herunder viden om forventet effekt.</p> <p>Have viden om hvordan psykofarmakologisk behandling af børn og unge monitoreres og afsluttes.</p>	<p>Specialespecifikt kursus i Biologiske behandlingsbehandlingsmetoder.</p> <p>Supervision ved vejleder.</p>	<p>Godkendelse af kursus i Biologiske behandlingsmetoder.</p> <p>Struktureret vejlederbedømmelse.</p>
2.1.10	Kunne supervisere og yde konsulentbistand til interne og eksterne samarbejdspartnere.	<p>Kunne varetage supervision af miljøterapeutisk behandling</p> <p>Kunne yde konsulentfunktion -eksterne samarbejdspartnere.</p>	<p>Specialespecifikt kursus om Konsulentfunktion og vejledning af andre.</p> <p>Mesterlære/klinisk arbejde og supervision ved vejleder.</p>	<p>Godkendelse af kursus om Konsulentfunktion og vejledning af andre.</p> <p>Struktureret vejlederbedømmelse.</p>

Uddannelsesprogram – forløb 1 og 2

2.1.11	Kunne foretage vurdering af akutte børne- og ungdomspsykiatriske lidelser.	Kunne vurdere behovet for akut indlæggelse, farlighed og suicidal risiko. Kunne varetage psykologisk behandling af børn og unge med selvmordsforsøg.	Specialespecifikt kursus om Psykopatologi III inkl. Neuropædiatri/neurologi. Supervision ved vejleder. Studiebesøg ved akutmodtagelse/skadestue.	Godkendelse af kursus i Psykopatologi III inkl. Neuropædiatri/neurologi. Struktureret vejlederbedømmelse.
2.1.12	Kunne identificere afvigende mor/barn relationer hos 0-3-årige.	Kunne identificere afvigende mor/barn-relationer hos det 0-3-årige barn. Kunne vejlede patient/familie. Kunne medvirke til at henvise til relevant behandling.	Specialespecifikt kursus Psykopatologi III, inkl. Neuropædiatri og neurologi og/eller case-baseret undervisning. Studiebesøg ved spædbørnsafsnit.	Godkendelse af kursus i Psykopatologi III, inkl. Neuropædiatri (neurologi og vurdering af portefølje).
2.1.13	Kunne identificere og psykologisk behandle belastnings reaktioner hos børn og unge.	Kunne identificere og behandle akutte og/eller posttraumatiske belastningsreaktioner hos børn/unge (herunder børn og unge udsat for seksuelle og andre overgreb). Kunne vejlede og varetage formidling til patient/familie og netværk.	Specialespecifikt kursus i Psykopatologi III inkl. Neuropædiatri /neurologi. Case-baseret undervisning. Mesterlære/klinisk arbejde under supervision. Supervision ved vejleder.	Godkendelse af kursus i Psykopatologi III inkl. Neuropædiatri og neurologi. Struktureret vejlederbedømmelse og vurdering af portefølje.

Uddannelsesprogram – forløb 1 og 2

2.1.14	Kunne varetage afklaring af misbrug hos børn og unge.	Kunne identificere alkohol- og stofmisbrug hos børn/unge. Kunne medvirke til henvisning til relevant behandling.	Casebaseret undervisning. Mesterlære/klinisk arbejde under supervision. Supervision ved vejleder.	Struktureret vejlederbedømmelse og vurdering af portefølje.
2.1.15	Kunne udføre misbrugsbehandling.	Kunne udføre psykologisk misbrugsbehandling af børn og unge.	Klinisk arbejde under supervision.	Struktureret vejlederbedømmelse.
2.1.16	Kunne afgrænse psykiatri og børne- og ungdomspsykiatri mht. målgrupper og overordnede problemstillinger og befordre sammenhæng i patientforløbene.	Kunne redegøre for praksis vedr. psykiatrisk behandling. Kunne medvirke til henvisning til relevant behandling.	Specialespecifikt kursus om voksenpsykiatrisk behandling og fokuseret ophold i voksenpsykiatrien.	Godkendelse af kursus i voksenpsykiatri og fokuseret ophold i voksenpsykiatrien.
2.1.17	Kunne anvende relevante love og forordninger vedrørende børn og unges forhold.	Kunne redegøre for: -lov om Frihedsberøvelse og anden Tvang i psykiatrien. -lov om Social Service og Myndighedsloven. -psykiatrilov og relevante områder af forvaltningslov, herunder servicelovens	Mesterlære/klinisk arbejde under supervision. Supervision ved vejleder. Casebaseret undervisning.	Struktureret vejlederbedømmelse og vurdering af portefølje.

Uddannelsesprogram – forløb 1 og 2

		bestemmelser om skærpet underretningspligt (delvist på hoveduddannelsen).		
2.1.18	Kunne vejlede og supervisere yngre kollegaers arbejde med psykologisk undersøgelse og behandling.	Kunne anvende faglig viden samt viden om supervisionsmodeller.	specialespecifikt kursus om vejledning/supervision. Supervision ved vejleder.	Godkendelse af kursus i vejledning og supervision. Struktureret vejlederbedømmelse.

Kommunikator

	Kompetence	Konkretisering	Læringsmetode	Vurderingsstrategi
2.2.1	Kunne informere patient/pårørende og samarbejdspartnere om forløb og formål med undersøgelse/ behandling, og sikre at informationen er forstået korrekt.	Med overblik og faglig ekspertise: -kunne informere klart og forståeligt vedrørende forløb og formål med undersøgelse og behandling -kunne indhente informeret samtykke til undersøgelse/ behandling -kunne koordinere indsatsen vedr. oplysninger til patient/familie og samarbejdspartnere, således at disse modtager enslydende, konsistent information.	Mesterlære /klinisk arbejde under supervision. Supervision ved vejleder. Feedback fra tværfaglige team.	Struktureret vejlederbedømmelse og vurdering af portefølje.

Uddannelsesprogram – forløb 1 og 2

2.2.2	Kunne lede samtaler med patient/ pårørende og samarbejdspartnere, også under vanskelige forhold.	Med overblik og faglig ekspertise -kunne disponere og styre en samtale i forhold til tid og formål -kunne gennemføre vanskelige samtaler, der indebærer formidling af alvorlige oplysninger med hensyn til diagnose og prognose -kunne gennemføre vanskelige samtaler, der indebærer sproglige, kulturelle eller religiøse barrierer, eller vanskeliggøres p.g.a. psykisk instabilitet hos patient/pårørende.	Specialespecifikt kursus i ledelse, administration og samarbejde. Klinisk arbejde. Supervision ved vejleder. Feedback fra tværfaglige team.	Godkendelse af kursus i Ledelse, administration og samarbejde. Struktureret vejlederbedømmelse og vurdering af portefølje.
2.2.3	Kunne udføre skriftlig formidling af patientforløb til relevante samarbejdspartnere.	Med overblik og faglig ekspertise kunne: -udfærdige erklæringer til brug for undervisningssektoren og den sociale sektor -udfærdige erklæringer til brug for civile eller retslige myndigheder.	Mesterlære/klinisk arbejde under supervision og supervision ved vejleder.	Feedback på skriftligt arbejde Og vurdering af portefølje.

Samarbejder

	Kompetence	Konkretisering	Læringsmetode	Vurderingsstrategi
--	------------	----------------	---------------	--------------------

Uddannelsesprogram – forløb 1 og 2

2.3.1	Kunne samarbejde med interne og eksterne samarbejdspartnere.	Kunne etablere samarbejdsrelationer til interne og eksterne samarbejdspartnere, præget af viden om og respekt for den enkeltes faglige og personlige kompetencer.	Mesterlære/klinisk arbejde under supervision. Supervision ved vejleder og feedback fra tværfaglige team og/eller kollegial bedømmelse under vejlederansvar.	Struktureret vejlederbedømmelse og vurdering af portefølje.
2.3.2	Kunne indgå konstruktivt i konfliktløsning internt og eksternt.	Kunne beskrive og analysere - og indgå konstruktivt i løsning af - konflikter i samarbejdsrelationer internt og eksternt.	Kursus i ledelse, administration og samarbejde. Supervision ved vejleder. Feedback fra tværfaglige team og/eller kollegial bedømmelse under vejlederansvar.	Godkendelse af kursus i Ledelse, administration og samarbejde. Struktureret vejlederbedømmelse og vurdering af portefølje.

Leder/administrator

	Kompetence	Konkretisering	Læringsmetode	Vurderingsstrategi
2.4.1	Kunne fungere inden for sundhedsvæsenets struktur og funktion.	Kunne fungere inden for sundhedsvæsenets struktur og bidrage til dets fortsatte udvikling.	Kursus i Ledelse, administration og samarbejde. Deltagelse i: - organisatorisk arbejde - administrativt arbejde.	Godkendelse af kursus i Ledelse, administration og samarbejde. Struktureret vejlederbedømmelse eller vurdering af portefølje.

Uddannelsesprogram – forløb 1 og 2

2.4.2	Kunne udføre ledelsesfunktion i afgrænsede sammenhænge.	Have erfaring med forskellige ledelsesopgaver, såsom teamledelse, sagsledelse, konferenceledelse og andet.	Teoretisk kursus i Ledelse, administration og samarbejde. Mesterlære. Supervision ved vejleder. Feedback fra tværfaglige teams og/eller kollegial bedømmelse under vejlederansvar.	Godkendelse af kursus i Ledelse, administration og samarbejde. Struktureret vejlederbedømmelse eller vurdering af portefølje.
2.4.3	Kunne disponere i en tidsmæssig sammenhæng.	Kunne prioritere mellem patientvaretagelse, uddannelse, forskning og eksterne aktiviteter. Kunne varetage arbejdstilrettelæggelse, herunder arbejdsfordeling.	Supervision ved vejleder og/eller supervision ved afdelingsleder og/eller feedback fra kollegial bedømmelse under vejlederansvar.	Struktureret vejlederbedømmelse eller vurdering af portefølje.
2.4.4	Kunne formidle ledelsesfunktioner skriftligt.	Kunne udforme instruks for arbejdsopgaver i afdelingen, f.eks. undersøgelses- og evalueringsprogrammer for patientforløb.	Projektarbejde og supervision ved vejleder og/eller supervision ved afdelingsleder.	Vurdering af skriftligt materiale og vurdering af portefølje.

Sundhedsfremmer

	Kompetence	Konkretisering	Læringsmetode	Vurderingsstrategi
2.5.1	Kunne bidrage til forebyggelse af psykisk lidelse hos børn og unge.	Kunne anvende viden om risiko- og beskyttende faktorer vedr. børn, unge og familiers psykiske helbred. Kunne omsætte denne	Projektarbejde (f. eks. oplysningsarbejde). Deltagelse i organisatorisk arbejde. Deltagelse i	Struktureret vejlederbedømmelse eller vurdering af projektarbejde eller vurdering af portefølje.

Uddannelsesprogram – forløb 1 og 2

		viden i klinisk praksis, udviklingsprojekt eller organisatorisk arbejde.	forebyggelsesprogram.	
2.5.2	Kunne anvende gældende regler for anmeldelsespraksis.	Kunne anvende regler for anmeldelsespraksis i henhold til Lov om social service.	Mesterlære/klinisk arbejde under supervision Supervision ved vejleder.	Struktureret vejlederbedømmelse eller vurdering af portefølje.

Akademiker

	Kompetence	Konkretisering	Læringsmetode	Vurderingsstrategi
2.6.1	Kunne redegøre for psykopatologisk baggrund og fremtræden i forhold til de diagnostiske hovedgrupper i børne- og ungdomspsykiatrien.	Med faglig ekspertise kunne redegøre for de hyppigst forekommende psykiske forstyrrelser i børne- og ungdomspsykiatriens i et udviklingspsykopatologisk perspektiv, samt udrednings og behandlingsmetoder med reference til opdateret litteratur.	Specialespecifikt kursus i Psykopatologi III inkl. Neuropædiatri /neurologi. Selvstudium.	Godkendelse af kursus i Psykopatologi III inkl. Neuropædiatri/neurologi. Struktureret vejlederbedømmelse.
2.6.2	Kunne indhente og anvende ny viden.	Holde sig ajour med den nyeste viden inden for specialet, og kunne foretage kritisk litteraturvurdering. Kunne medvirke til at indføre ny viden i daglig praksis.	Specialespecifikt kursus i forskningsmetode, statistik, søgning i databaser m.m. og projektvejledning Selvstudium. Deltage i litteraturkonference. Kursus i litteratursøgning. Supervision ved vejleder. Kollegial diskussion under vejlederansvar.	Godkendelse af kursus i Teori om forskningsmetode, statistik, søgning i databaser m.m. og projektvejledning. Struktureret vejlederbedømmelse og vurdering af portefølje.
2.6.3	Undervise:	Kunne:	Specialespecifikt kursus om	Godkendelse af kursus om forskningsmetode,

Uddannelsesprogram – forløb 1 og 2

	Kunne formidle faglig viden til kolleger, og vejlede yngre kolleger og andre faggrupper.	-formidle faglig viden til kolleger og andre faggrupper. -undervise og vejlede psykologi- studerende og psykologer på vej til autorisation - undervise og vejleder specialpsykolog samt andre faggrupper.	forskningsmetode, statistik, søgning i database m.m. og projektvejledning. Deltagelse i kollegial undervisning, case-frelæggelse og litteraturkonference. Supervision ved vejleder. Feedback fra studerende. Kollegial bedømmelse under vejlederansvar.	statistik, søgning i database m.m. og projektvejledning. Struktureret vejlederbedømmelse.
2.6.4	Skabe ny viden. Kunne gennemføre afgrænset forskningsprojekt og/eller kvalitetssikringsprojekt og/ eller klinisk case studie.	Kunne opstille problemstilling og hypoteser vedr. klinisk og/eller videnskabelig problemstilling. Kunne anvende videnskabelig metodik. Kunne gennemføre og afrapportere projektet overfor kollegial gruppe.	Specialespecifikt kursus om forskningsmetode, statistik, søgning i database m.m. og projektvejledning. Selvstudium. Projektarbejde og supervision ved vejleder/ forskningsvejleder. Gruppesupervision og/eller studiebesøg.	Godkendelse af kursus om forskningsmetode, statistik, søgning i database m.m. og projektvejledning. Godkendelse af projektarbejde i forbindelse med forskningskursus

Professionel

	Kompetence	Konkretisering	Læringsmetode	Vurderingsstrategi
--	------------	----------------	---------------	--------------------

Uddannelsesprogram – forløb 1 og 2

2.7.1	Kunne etablere, fastholde og afslutte en professionel relation til patient/familie.	Kunne vække tillid hos patient og forældre. Kunne beskytte patient og forældre mod at udlevere sig unødigt. Kunne afgrænse egne behov og eventuelle personlige problematikker i forhold til patient og forældre.	Mesterlære/klinisk arbejde under supervision. Supervision ved vejleder. Feedback fra tværfaglige teams. Deltagelse i kollegial bedømmelse under vejlederansvar.	Vejledervurdering og vurdering af portefølje.
2.7.2	Kunne agere i henhold til gældende etiske principper som 'Etiske principper for nordiske psykologer'.	Kunne varetage etiske spørgsmål i forbindelse med tavshedspligt, indhentning og udlevering af oplysninger.	Specialespecifikt kursus i etik for psykologer. Klinisk arbejde Supervision ved vejleder. Feedback fra tværfaglige teams. Deltagelse i kollegial bedømmelse under vejlederansvar.	Godkendelse af kursus i etik for Psykologer. Struktureret vejlederbedømmelse og vurdering af portefølje.
2.7.3	Kunne evaluere egen viden og kunnen samt egne uddannelses- og udviklingsbehov.	Løbende kunne evaluere egen viden og kunnen, og erkende egne personlige, faglige og etiske grænser. Løbende kunne udfærdige planer for opretholdelse og udvikling af faglige kompetencer.	Supervision ved vejleder. Kollegial bedømmelse under vejlederansvar.	Struktureret vejlederbedømmelse og vurdering af portefølje.

6. Teoretiske kurser for specialpsykologuddannelsen

Kursusoversigten nedenfor indeholder samtlige kurser for introduktions- og hoveduddannelsen, herunder psykoterapeutiske kurser, de generelle kurser samt kursus i forskningsmetode. Den samlede kursuspakke vil *maksimalt* omfatte 66 kursusdage.

Introduktionsuddannelsen

- Psykopatologi I: med fokus på diagnostik og komorbiditet
- Psykopatologi II: med fokus på udviklingsprocesser – om normal og afvigende udvikling, herunder indre og ydre risikofaktorer, der har indflydelse på individets patologiske psykosociale udvikling
- Psykologisk testmetode I
- Neuropsykologisk testmetode I
- Ratingskalaer, observation og strukturerede interviews I
- Biologiske behandlingsprincipper
- Psykologisk behandling
- Psykiatrilov
- Forvaltningslov og klagesager
- Vejledning og supervision af andre

Hoveduddannelsen

- Psykopatologi III, inkl. neuropædiatri/neurologi
- Biologiske behandlingsmetoder II
- Psykologisk undersøgelsesmetode II
- Neuropsykologisk undersøgelsesmetode II
- Ratingskalaer, observation og strukturerede interviews II
- Psykologisk behandling
- Voksenpsykiatri/børne- og ungdomspsykiatri
- Etik for psykologer
- Konsulentfunktion
- Sundhedsvæsenets struktur og funktion
- Ledelse, administration og samarbejde (3 moduler, 2 decentrale og 1 centralt)
- Teori om forskningsmetode, statistik, søgning i databaser m.m. og projektvejledning

Forskningstræning og forskningsprojekt

I forbindelse med forskningsmodulet skal uddannelsessøgende psykolog kunne gennemføre afgrænset forskningsprojekt og/eller kvalitetssikringsprojekt og/eller klinisk case studie. Funktionen som vejleder i forbindelse med dette forskningsprojekt kan varetages af psykolog eller speciallæge med forskningserfaring/uddannelse, gerne ph.d. Psykiatrien i Region Nordjylland har en forskningsenhed som ledes af psykiatriens forskningschef og professor. I børne- og ungdomspsykiatrisk afdeling er der et forskningsafsnit ledet af afdelingens professor. Der er således mulighed for kollegial sparring og inspiration samt vejledning.

Uddannelsessøgende psykologer, der har dokumenteret forskningserfaring fra tidligere, f.eks. ph.d. uddannelse, forventes at kunne få merit for denne del af uddannelsen.